



הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

נדרים דף נד.

נדר מן הירק בלשונות דלהלן מה דינו?

דלועים	שומים ובצלים	סתם ירקות	נדר מן הירק
מותר	מותר ¹	אסור	אמר "ירק קדרה עלי"
מותר ²	אסור	אסור	אמר "ירק המתבשל בקדרה עלי"
לרבנן: מותר ³ לר' עקיבא: אסור	אסור	אסור	

נדרים דף נד:

הנודר מן הבשר, האם נאסר בדברים דלהלן?

בשר דגים וחגבים	בשר ראש רגלים קנה כבד לב ⁵ בשר עוף	כל מיני בשר ⁴	לר' עקיבא
מותר (ע' לקמן)	אסור ⁶	אסור	לרשב"ג
מותר	מותר	אסור	

לדעת ת"ק (ר' עקיבא) דמידי דממליך עליה שליח בכלל בשר הוא, מה דין בעוף ובדגים?

מי שכואבות לו עיניו	במי שהקיז דם	בסתם אדם	בשר עוף
אסור	אסור - דעוף שלוק לא מזיק	אסור	בשר דגים
מותר בתחילת החולי ⁸	מותר בנדר ליום ההקזה ⁷	אסור	

¹ מבואר בר"ן שני פירושים: א) דכיון שאמר "ירק" אין כוונתו לפרי אדמה, ובצלים ושומים הויין פרי האדמה, ורק כשאומר "ירק קדרה עלי" מפרשים כוונתו למה שירוד בקדרה ובא להוסיף אפי' פרי אדמה. ב) סתם ירק נאכל כמות שהוא חי, ולכך שומים ובצלים שאינם נאכלים רק חיים אלא גם מוריד אותם להתבשל בקדרה - אינם בכלל.

² גם כאן יש ב' פירושים: א) כיון שאמר "ירק קדרה עלי" יש לרבות עוד מפירות האדמה - שומים ובצלים הבאים להכשיר את המאכל, אבל דלועים שהם גם פרי אדמה וגם אינם באים להכשיר את המאכל - אינם בכלל. ב) יש לנו לרבות רק שומים ובצלים שעכ"פ פעמים שהם נאכלים חיים, אבל דלועים אינם נאכלים חיים כלל רק בבישול.

³ ס"ל דכל מילתא דצריך השליח לשאול חזרה לבעל הבית כשלא מוצא ממנו בשוק, לאו בכלל מינו הוא. וכיון שאם אמר בעה"ב לשלוחו להביא לו ירק מן השוק, ולא מצא ירק, הוא צריך לשאול אותו האם להביא דלועין, ש"מ שאין דלועין בכלל ירק. ואילו ר"ע ס"ל דאדרבה מזה שהשליח שואל האם להביא דלועין, ולא שואל האם להביא קטניות, ש"מ שדלועין כן בכלל ירק. אכן אמר אביי דגם ר"ע מודה שדלועין אינן נשמעים מפשטות הלשון להדיא אלא רק מכח הספק, ולכן אם עבר על נדרו אינו לוקה.

⁴ פ"י, בין בשר בהמה דקה כצאן, ובין בשר בהמה גסה כבקר, ובין בשר חיה כצבי ואיל.

⁵ יש גירסאות שמוסיפים כאן תיבת "ובקרביים" דהיינו בני מעיים, ונמצא לפ"ז שגם זה בכלל המחלוקת של ת"ק (ר"ע) ורשב"ג. אכן יש בדבר זה אריכות רבה בראשונים, ובעיקר יש כאן ג' שיטות: שיטה אחת כנ"ל, שגם זה במחלוקת. שיטה ב', שגם רשב"ג מודה גבי קרבים שהוי בשר גמור לענין נדרים, ורק נחלק לענין זביני. ושיטה שלישית, שאפי' ת"ק מודה שקרבים לענין נדרים לא הוי נכלל בבשר.

⁶ דכל אלו הם מידי דמימלך עליהו שליח, שאם לא מוצא בשר שואל אם לקנות אותם, ולכן הם בכלל.

⁷ דבשר דגים מזיק למי שהקיז דם, וא"כ ודאי לא נדר ממנו ביום ההקזה. אולם אם נדר לכמה ימים, כן נתכוון לכלול בשר דגים.

⁸ דמזיק לו בשר דגים, ואפי' נדר ללי יום או יותר. אבל בסוף החולי אדרבה דגים מועילים לו.